

Huissense Gildenkroniek

Jaargang 26 - Nummer 3 - December 2013

Met o.a.:

Federatiedag Leuth -

De dag dat de er niet geschoten werd op de blauwe klos -

Veel bezoeken aan bevriende verenigingen -

Een uitgave van
De Gilden van
St. Gangulphus en St. Laurentius
binnen de stad Huissen

COLOFON

HUISENSE GILDENKRONIEK

DE REDACTIE IS IN HANDEN VAN DE ARCHIEF, STUDIE, PR-COMMISSIE

EINDREDACTIE: JAN WANNET

VORMGEVING: JAN GIESEN

REDACTIEADRES WIEKEN 15

6852 BR HUISEN

kroniek@gildenhuissen.nl

SECRETARIAAT GILDEN: BERT BOUWMEISTER

WILDZANG 27

6852 JS HUISEN

secretaris@gildenhuissen.nl

MEER INFORMATIE: GildenHuissen.nl

Inhoudsopgave

Jaargang 26, Nummer 3, December 2013

REDACTIONEEL	04
GILDENNIEUWS	
In Memoriam: Theo Bouwmeister	05
Kruisboognieuws: Koningenwedstrijd en GKB	06
In Memoriam: Truus Schut	07
Gildenagenda	10
ACTIVITEITEN	
Federatiedag Leuth	11
Kermis en Serenade Schutterij St. Johannes Zeddam	13
Bezoek jubileum Budel	14
Uitvaart Mgr. Johannes Bluysen	15
Nobele orde van de Papegay	17
200 jaar koninkrijk Nederland	19
HISTORIE	
Koning tot zolang als het duurt	20
Café de Zon, nu Ozzie, oudste café van Huissen.	23
BESCHERMHEILIGEN	
Sint Cosmas en Damianus	25
IN BEELD	
Laurentiusdag	27
Kerkwijding	28
HET VERHAAL ACHTER HET ZILVER	
De vorm van het schild (26)	29
VERDIEPING	
Bibliografie Gilden Huissen (3)	30
De dag dat er niet geschoten werd op de blauwe klos.	33
DAN NOG DIT	
Oud-papier ophalen	35
Huessense Kalender 2014	36

Weer een gildejaar achter ons

Jaar met vreugde en verdriet

Jan Wannet

Er ligt weer een Gilden jaar achter ons. In deze uitgave staan weer verschillende avonturen die de gildenbroeders hebben beleefd. Een jaar met vreugde maar ook verdriet. Uiteraard besteden we aandacht voor de historie Afgelopen jaar hebben we ook geschiedenis geschreven, geen kandidaat koningschieten. Het digitale tijdperk doet ook zijn intrede, daarvoor is de begeleidende brief. De keus is geheel aan de lezers.

We staan nu weer op de drempel van een nieuw jaar. In 2014 zullen wij meedoen aan de viering van 200 jaar koninkrijk Nederland. In deze uitgave staat er al een voorproefje van.

Het Lingewaard-koningschieten zal weer plaatsvinden. Kortom weer een boeiend gildejaar staat voor de deur.

Op 4 december onze gildenbroeder Theo Bouwmeister na een lang ziekbed overleden. Hoewel de kroniek al klaar was om naar de drukker te gaan hebben wij gepoogd dit droeve nieuws nog in deze editie mee te nemen. Wij hopen dat dit ondanks de tijdsdruk foutloos gebeurd is. De redactie wenst de familie van Theo veel sterkte in deze moeilijke tijd.

In Memoriam: Theo Bouwmeister

11 november 1940 - 4 december 2013

In Theo hebben wij een fijne Gildebroeder verloren.

Theo was recht door zee en zei precies waar het op stond.

Ook wat betreft de financiën van de Gilden, hield Theo deze goed in de gaten, en werden wij als dagelijks bestuur gecorrigeerd indien dat nodig was. Als vendeliërs hebben wij met Theo vele gezellige optrek dagen gehad.

Een fijn mens is heen gegaan, maar wij zullen hem blijven herinneren als een zeer gezellige Gildebroeder.

Theo rust vrede.

*Het schild dat Theo en Mien schonken
n.a.v. het koningsschap van het St.
Gangulphusgilde 2005/2006*

Gangulphusdag 2006

*Kleinzoon Bram schoot zich in
2006 tot Jeugdkoning.*

*In 2008 werd Theo de tweede
Lingewaard Koning*

Kuisboognieuws: Koningenwedstrijd en GKB

Koningenwedstrijd goed bezocht

Tjebbe Kersten

Op zondag 29 september heeft het St. Jorisvendel de jaarlijkse Koning der Koningenwedstrijd gehouden in het Koelhuis. Van iedere vereniging van de Gelderse Bond was de beste schutter uitgenodigd.

Van St. Joris mocht ikzelf deelnemen. Uiteindelijk waren er 8 schutters aanwezig. De wedstrijd gaat over 50 schoten die om en om geschoten wordt. Dat wil zeggen je staat met twee personen op 1 baan en na ieder schot wordt er gewisseld. Dit is een zware wedstrijd omdat je circa 3 uur je concentratie dient vast te houden. Uiteindelijk wist ik toch nog als derde te eindigen met 485 punten. Gezien het deelnemersveld een goede positie. De wedstrijd werd gewonnen door Ellie Duis met 494 punten. Na afloop hebben met alle schutters en helpers genoten van een maaltijd gefabriceerd door Arno Peters, kok van Sancta Maria.

De 50+ wedstrijd werd dit jaar verschoten in Gendt. Helaas was de opkomst voor deze wedstrijd niet hoog en werd er door de St. Jorisleden onder hun kunnen geschoten. Maar dat leverde toch nog een prijs op voor Ben Stegeman. Hij was de hoogste 65 plusser met 184 punten.

Ook de 1e GKB wedstrijd bij Willem Tell te Loo was een wedstrijd om snel te vergeten. De deelnemende schutters van St. Joris waren niet in vorm deze wedstrijd. Alleen Ben Stegeman haalde zijn niveau wist 3e te worden in de B klasse. Tjebbe Kersten schoot op deze dag 2x keer. Een keer in Bemmelen wat goed was voor een 2e prijs in de A klasse en 1x in Loo. Deze wedstrijd was er een onder zijn niveau. 190 punten en een 11e plaats in de A klasse.

Begin oktober is ook de wintercompetitie weer gestart. Helaas wisten we de eerste drie wedstrijden niet te winnen.

In Memoriam: Truus Eeuwes-Schut

Truus Eeuwes-Schut: 26 juli 1947 - 27 september 2013

Op vrijdag 27 september is Truus Eeuwes-Schut overleden, de echtgenote van onze gildenbroeder Joop Eeuwes.

Na een weekje vakantie met de kleinkinderen in juli wordt Truus plotseling ernstig ziek en wordt opgenomen in het ziekenhuis. Na een paar spoedoperaties, waar zij niet meer geheel van hersteld, blijft zij in het ziekenhuis ruim drie maanden aan het bed gekluisterd en overlijdt daar toch nog onverwachts.

Truus, een vrouw met een luisterend oor voor eenieder en die er was voor haar man, kinderen en niet te vergeten haar kleinkinderen waar zij zo tros op was.

Leden van beide Gilden wensen Joop veel sterkte toe met het overlijden van zijn vrouw en de moeder en oma van zijn kinderen en kleinkinderen. En uiteraard zullen zij Truus ten alle tijden in hun hart met zich meedragen.

Mogen onze beide schutpatronen Sint Gangulphus en Sint Laurentius hen daarbij behulpzaam zijn en mag zij rusten in vrede.

Bert Bouwmeister
Secretaris

Gildenagenda

De activiteiten van 2014

31 januari	Ontmoetingsdag	Dichteren
23 januari	Groot bestuursvergadering	Gildenkamer
26 januari	Jaarvergadering	Gildenkamer
30 maart	Indoorvendelen	Pannerden
20 april	Paasvuur	Gouden Engel
26 april	Koningsdag	Gouden Engel
27 april	Beloken Pasen	Gouden Engel
4 mei.	Stemmen om te gaan schieten	Gildenkamer
4 mei.	Dodenherdenking	Gouden Engel
4 mei.	Gangulphusdag	Gouden Engel
14 mei.	Groot Bestuursvergadering	Gildenkamer
14 mei.	Ledenvergadering	Gildenkamer
mei/juni	Beste Schutter St.Joris	Koelhuis
12 juni.	Aanbestedingsvergadering	Gildenkamer
14 juni.	Grand Defilé	Apeldoorn
22 juni.	Huissense Umdracht	Gouden Engel
28 juni.	Beleg en Ontzet	Gouden Engel
29 juni.	Vogel en Koningschieten	Gouden Engel
10 juli.	Groot bestuur-afscheid koning/raadsheren	Gildenkamer
13 juli.	Afrekeningsdag/ Ledenvergadering	Gildenkamer
29 juli.	Huissense Dag met Kalender verkoop	Centrum Huissen
10 aug.	Laurentiusdag	Gouden Engel
17 aug.	Lingewaard koningschieten	Angeren
31 aug.	Kerkwijding	Gouden Engel
7 sept.	Federatie schuttersdag	Varsseveld
25 sept.	Vleiskeuren	Centrum Huissen
okt.	Ledenvergadering	Gildenkamer
okt.	Groot bestuur vergadering	Gildenkamer
13 dec.	Huissen bij Kaarslicht	

En noteer alvast:

28 t/m 31 Augustus 2015 is het Europees schutterstreffen in Peine, Duitsland

Federatiedag in Leuth

Lage opkomst, maar erg geslaagd

Wil Evers

Met ons allen gaan we naar de Federatiedag te Leuth was de openingszin van de uitnodiging van onze secretaris gericht aan alle Gildenbroeders. Dat zou mooi zijn dacht ik of zou het een droom zijn. Het bleek helaas weer een droom te zijn. Wat jammer toch weer en vroeg mij af waarom weer niet. Waar ligt het aan. Hebben wij teveel onder handen? Bijna altijd hetzelfde programma voor z'n dag. Of is het wat anders, wat Gildenbroeders tegenhoud om mee te gaan. Wij zullen het volgens mij wel nooit te weten komen. Gelukkig konden we nog 3 oud-tamboers begroeten en wel Bram, Stef en Stijn, deze willen met noodgefallen nog wel eens invallen. Fijn dat jullie er waren.

Maar tegen half tien vertrokken we met de aanwezige Gildenbroeders naar Leuth om deel te nemen aan het federatief koningschieten. En zoals gebruikelijk gingen wij in het historisch. Klaar om weer de strijd aan te gaan tegen de andere Gildes en Schutterijen voor de prijzen.

Onderweg hadden we nog even de tijd om te overwegen welke prijzen wij eventueel zouden kunnen behalen. Hoe scherp zijn onze Koningen Joey en Harry. Kunnen zij hun zenuwen in bedwang houden. En hoe zal onze nieuwe Koningin Annette het doen. Hoe gaat het met het kruisboogvendel lukt het hen weer om de eerste plaats te behalen net als in Ooij bij de kringdag. Lukt het de vendeliers zonder hun vaste voordraaier weer in de prijzen te vallen. Hoe vergaat het onze Gildenbroeders bij de luchtbukswedstrijd. En wat vind de jury van ons defileren en marcheren. Weten ze wel dat wij geen tamboer-maitre voorop hebben lopen maar een generaal die een andere functie heeft. We laten alles maar op ons afkomen.

*Jeugdkoning Joey
Schoenmakers in actie*

Op het feestterrein aangekomen eerst even wat consumptiebonnen halen voor het natje en het droogje voor deze dag. En dan starten maar. Zoals gebruikelijk was ons koningspaar Harry en Annette Berendsen (St. Gangulphus) en interim Koning van het St. Laurentiusgilde Matthijs Hermeling, al aanwezig even als generaal Jan Wannet. Om 11.00 uur was de opening van deze federatiedag door de voorzitter van de federatie. Maar voor het zover was werd eerst een vaandel inspectie afgenomen door de Commissaris van de Koning in Gelderland en beschermheer van de Gilden en Schutterijen Clemens Cornelije.

Na het spelen van de volksliederen (het Nederlandse en het Duitse), het hijsen van de vlaggen en het brengen van de gezamenlijke vendelgroet, konden wij ons opmaken voor het eerste onderdeel van de dag: het defilé. Het defilé gaat ons altijd wel goed af en behalen hier dan ook geregeld een goed resultaat. Dit keer was het een 3e prijs met 147 punten. En ja hoor ze snappen het nog steeds niet helaas weer punten aftrek omdat de tamboer-maitre niet in het midden loopt, de totale aftrek van punten volgens jury rapport was 51.

Dan door gaan met de rondgang door het dorp Leuth, voor het onderdeel marcheren. Onderweg stonden de jury leden weer kritisch de deelnemende verenigingen te beoordelen. Lopen ze in de maat, dragen ze de wapens wel hetzelfde, uniform wel correct, gelijk door de bocht, vormen ze een

geheel, enz. enz. Natuurlijk waren er voor ons weer verbeterpunten genoteerd maar haalde toch nog een 1e plaats, hier behaalden wij 138 punten met een totaal aftrek van de jury van 33 punten.

Verder was ik reuze benieuwd naar de resultaten van het kruisboogvendel. Konden zij het resultaat in Ooy nog eens verwezenlijken. Onbevangen gingen zij richting het schietterrein. En uiteindelijk legden zij beslag ja ja alweer op de 1e plaats. Geweldig heren kruisboogschutters. En onze 4 Gildebroeders die mee schoten met de luchtbukswedstrijd legden het loodje tegen gerenommeerde schutters, want deze schoten met hun eigen wapen en onze Gildebroeders moesten het doen met vreemde wapens. Misschien een andere indeling maken van met eigen wapens schieten en vreemde wapens. Dan weet ik zeker dat we in de prijzen vallen. Bovendien vind ik de puntentelling individueel ook niet terecht, want bij een gelijk aantal punten wordt gekeken naar de resultaten van de groep. Maar ja, ons motto is als je maar schik heb.

Bij het jeugdkoningschieten ging het bij Joey niet voor de wind helaas voor hem dit keer geen prijs. Dit verging ook onze Koningin bij haar onderdeel. Bij het Koningschieten werd het even spannend zou Harry nog een kans krijgen, maar helaas de koning van schutterij Eendracht uit Ooy schoot het laatste stukje naar beneden, net voordat Harry nog een keer mocht schieten, hij stond er al helemaal klaar voor, jammer Harry volgende keer dan maar.

Nu was het wachten op het resultaat van de vendeliers. Wat zouden deze doen zonder hun vaste voordraaiers (Harry en Matthijs). Ondanks de wind verging het hun prima. Het jury rapport gaf nog enkele foutjes aan, maar toch nog een 3e plaats. Het aantal hier behaalde punten was 14 punten met een aftrek aan punten van 6. Al met al toch een goede prestatie.

Dan gaan we maar naar de feesttent om de tijd vol te maken voordat de prijsuitreiking begint en we weer huiswaarts kunnen keren met de bus. Ondanks de geringe opkomst van ons Gilde hebben wij ons toch weer verdienstelijk gepresenteerd. Zelfs haalden wij Omroep Gelderland nog met een van onze invallende tamboers. Wij kunnen weer terug zien op een geslaagde federatiedag.

ADVERTENTIE

Groente en fruit speciaalzaak

HERMSEN

Vierakkerstraat 45 Huissen tel. 026-3256050

Kermis en Serenade Schutterij St. Johannes Zeddam

1e optreden Gezelschap Interim Koning St. Laurentiusgilde

Nico Evers

Terwijl de zon hoog in de hemel staat en een lekkere temperatuur afgeeft, hijsen de leden van het gilden zich in het historische pak. Dit is ook het 1e optreden van het GIK, Keizer Ivan Matthijssen zal deze dag het koningschap op zich nemen en uitdragen.

Bij aankomst in de feesttent in Zeddam worden de koningsparen ontvangen aan de koningstafel, onze gildebroeders zoeken snel een schaduwvol plekje op. Na een rondgang door Zeddam komt het Gilden aan bij het zorgcentrum Sydehem te Zeddam. Hier volgt een serenade en wordt er een demonstratie gegeven door de bielemannen, waarnaar een vendel hulde volgde voor alle aanwezige koningen en koninginnen.

Er wordt gevendeld door de vendeliers van Schutterij St. Johannes Zeddam, broederschap Sint-Antoniusgilde 's-Heerenberg, schutterij de St. Hubertus Ulft, schutterij de Eendracht Wehl, en de Gilden van St. Gangulphus en St. Laurentius uit Huissen. Bij terugkomst op het feest-terrein volgt een samenzijn in de wel aangename schaduw en wordt er nog veel nagepraat over het afgelopen beleg en ontzet, met de dan nog steeds enthousiaste gildebroeders van het Sint-Antoniusgilde te 's-Heerenberg.

ADVERTENTIE

Uw veelzijdige vakman

voor al uw klussen:

- Tegelwerk
- Renovatie
- Onderhoud
- Keukens
- Dakkapel
- Timmerwerk

De Klussenier Theo Peek

Beukenstraat 7 6851 HH Huissen

Tel. 026-325 00 51 Mob. 06 - 42 10 08 81

theopeek@klussenier.nl www.klussenier.nl

d'oude bloemensmidse

Uw bloemist voor al uw bloemsierwerk zoals:

Bloemen- en plantenarrangementen voor jubilea etc.

Bruids.- Droog- en Rouwarrangementen Dus voor iedere denkbare gelegenheid.

Bel of loop vrijblijvend langs bij:

**Langestraat 60
Huissen**

Tel. 026 3257171

Fax 026 3258181

Tot ziens bij uw allround bloemist

Bezoek jubileum Budel

Gilde budel al weer 60 jaar actief

Harry Berendsen

Op zondag 8 september jl. zijn we op uitnodiging van het Sint Jorisgilde Budel met een kleine delegatie van onze beide Gilden aanwezig geweest bij de viering van hun 60 jarig heroplevings jubileum.

We vertrokken met regen richting Budel en het was onzeker of de geplande Heilige mis in de openlucht doorgang zou kunnen vinden. Bij ontvangst op het terrein van hun, prachtig in het groen gelegen, gildehuis De Vaandrig werden alle genodigden voorzien van een zeer welkom kopje koffie. Een telefoontje naar het weerstation van vliegveld Eindhoven had inmiddels uitkomst gegeven over het weer en de openluchtmis kon gewoon doorgaan.

Hoewel het aan het begin van de mis nog steeds wat regende, trok de lucht gaandeweg de mis steeds verder open en voor het eind van de mis scheen de zon. Deze gaf de toch al prachtig aangeklede en feestelijk voorgedragen Heilige mis nog wat extra glans. Na de mis werd iedereen getrakteerd op een uitgebreide Brabantse koffietafel, compleet met een glaasje brandewijn met suiker. Toen iedereen volledig voldaan dit gedeelte van de festiviteiten had afgesloten, werd de heropleving van het Sint Jorisgilde door meerdere sprekers feestelijk herdacht en werd een aantal jubilarissen gehuldigd. Met de felicitaties van alle genodigden en het overhandigen van de cadeaus werd het officiële gedeelte afgesloten en kon het feest beginnen.

Van het voorgenomen plan om om 16.00 uur huiswaarts te keren, kwam weinig terecht en om 17.30 uur hebben we ons uiteindelijk losgerukt van het feestgedruis om weer richting Huissen te vertrekken. Al met al een mooie, gezellige en vooral gedenkwaardige gildedag.

Ooit gaven de Huissense Gilden de Budelse vrienden deze vaas. Nog steeds prijkt hij op het altaar bij gildenmissen.

Uitvaart Mgr. Johannes Bluysen

Indrukwekkende gebeurtenis

Wil Evers

Het hoogfeest van Maria ten Hemelopneming op donderdag 15 augustus 2013 was wel een bijzondere dag. Op deze dag namelijk werd Mgr. Jan Bluysen, emeritus-bisschop van 's-Hertogenbosch, begraven. Hij overleed op 87-jarige leeftijd. De plechtige uitvaart was in de Kathedrale Basiliek van Sint-Jan in 's-Hertogenbosch.

Wij, als Gilden van St. Gangulphus en St. Laurentius binnen de stad Huissen, hadden een verzoek gekregen van de Gelderse federatie om deel te nemen aan deze plechtigheid. Hier hebben wij met een kleine delegatie gehoor aan gegeven. De donderdag begon al vroeg.

Wij verzamelden ons in historisch kostuum om 7.30 uur voor vertrek richting 's-Hertogenbosch. Wij werden om 9.15 uur verwacht bij het transferium Pettelaarpark. Vandaar met de pendelbus naar het centrum. Bij het transferium was Brenda Smit van de federatie ook aanwezig evenals de Europese Koning dhr. Hoppenbrouwer.

Wij als gilden hadden de bijzondere eer om mee te mogen lopen in de gildestoet met nog 4 andere Gildes uit Brabant. De rest van de Brabantse en Limburgse gilden vormden een erehaag van het bisschopshuis tot aan de kathedraal. Bisschop Bluysen was opgebaard in het bisschoppelijk paleis bij de Parade. Het was een indrukwekkende belevenis om voorop in de stoet te mogen lopen.

Hoofdcelebrant was Mgr. Drs. A.L.M. Hurkmans bisschop van 's-Hertogenbosch. Toen wij het misboekje kregen stond op pagina twee netjes onze gilden namen vermeld. Tijdens zijn preek sprak Mgr. Hurkmans over de overleden bisschop Bluysen en bewonderde hem voor zijn rust, vriendelijkheid en wijsheid. Ook werd een brief voorgelezen van de huidige paus Fransiscus.

Na de H. Mis liepen wij weer voorop in de stoet, richting het Sint-Janscentrum, alvorens eerst nog een laatste groet te brengen aan Mgr. Johannes Bluysen. Waarna hij naar zijn laatste rustplaats in de crypte van het kerkhofkapel in Orthen werd begeleid. Helaas konden wij daar niet bij zijn. In het Sint-Janscentrum stond de koffie klaar met cake. Na zo'n lange dag smaakte deze best. Nog vol van deze indrukwekkende belevenis vertrokken wij weer huiswaarts.

Wie was Johannes Bluysen eigenlijk? Hij werd geboren in Nijmegen op 10 april 1926. Hij volgde het klein- en grootseminarie in het bisdom en werd in 1950 tot priester gewijd. 3 jaar later studeerde hij theologie aan het Angelicum in Rome met als specialisatie spiritualiteit en mystiek. In een korte anekdote vertelde een broer van Bluysen dat als je vroeg wat hij wilde worden dan antwoordde hij altijd: Bisschop. Uiteindelijk is hij ook dus bisschop geworden. Maar hij was eerst hulpbisschop van Mgr. Bekkers, de toenmalige bisschop van 's-Hertogenbosch. Die hem vroeg in 1961 om hulpbisschop te worden, hij was toen 35 jaar. Toen benoemde paus Johannes XXIII hem als hulpbisschop onder Mgr. Bekkers, met als speciale taak de zorg voor de toekomstige priesters en liturgie. Bisschop Bluysen was een van de jongste bisschoppen. Zijn moeder vroeg aan hem of hij het wel aan kon en

antwoordde: ik weet het niet, zal wel zien. Toen Mgr. Bekkers overleed werd hij benoemd tot bisschop van het bisdom 's-Hertogenbosch.

Mgr. Jan Bluysen was bisschop in 's-Hertogenbosch van 1966 tot 1984, vanwege zijn gezondheid vroeg hij ontslag, een half jaar later werd hem dit verleend door de paus. Op 2 juli 1984 kreeg hij een waardig afscheid en werd benoemd tot Ridder in de orde van de Nederlandse Leeuw Commandeur in de orde van Oranje-Nassau. De paus en enkele Nederlandse bisschoppen waren niet gecharmeerd van zijn opvatting ten aanzien van de kerk, hij liet de teugels

vieren en dat werd door Rome niet in dank afgenomen. In Rome was inmiddels een andere paus benoemd: Paus Paulus VI. Mgr. Jan Bluysen voerde de hervormingen door, die tijdens het Tweede Vaticaans Concilie in gang waren gezet, misschien wel te progressief, al vond hij zelf van niet. Hij voelde dit wel als een tik op zijn vingers zeker door de benoeming van zijn opvolger. De behoudende hulpbisschop van Roermond J.G. ter Schure, niet iedereen was hier blij mee en de gelovigen staken dit niet onder stoelen of banken en protesteerden massaal. Het Tweede Vaticaans Concilie vond Mgr. Bluysen een hoogtepunt en noemde het een grote verrijking, een nieuwe koers. De liturgie vernieuwing voor de doorsnee gelovigen. Ook had hij een lijfspreuk quotidia ministrans wat betekend dagelijks dienstbaar in het latijn.

Mgr. Jan Bluysen is meer dan vijftig jaar bisschop geweest en onlangs stelde hij in 2011 zijn viering hiervan uit vanwege het schandaal in de katholieke kerk, uit respect voor de slachtoffers. Ondanks dat het uniek was, want hij zou de eerste bisschop zijn in Nederland die zijn gouden jubileum haalde. Hij was een van de laatste Nederlandse bisschoppen die aanwezig waren bij het Tweede Vaticaans Concilie. Hij had voor en tegenstanders in het bisdom en daar buiten. Hij werd ontboden in het Vaticaan voor zijn doen en laten. Hij voerde gesprekken met diepgang met wie dan ook. Bovendien hield hij van grote feesten. Want hij vierde priesterwijdingen en grote feesten in de St. Jan weleens maar plechtig en waardig. Hij heeft vele duizenden kinderen voorzien van het sacrament van het vormsel. Ook was hij oprichter van het Bisschop Bluysen Fonds dat dit jaar 25 jaar bestaat en als doel heeft mensen met een lichamelijke beperking bij te staan. Hij was nog altijd betrokken bij het fonds. Hij bracht zijn laatste jaren door in het klooster van de Mariënburg. Vandaar uit gaf hij zijn laatste mening en ervaring aan wie hem lief was. Mgr. Drs. Jan Bluysen was een veelzijdig man, je was het eens met zijn opvattingen of niet. Maar ondanks dat maakte hij vele vrienden in zijn oecumenisch werk. Hij was lichamenlijk een broer maar geestelijk zeker niet. Hoe wil jij herdacht worden was een van de vragen tijdens een interview met hem, hij antwoordde dat is een moeilijke vraag, hij antwoordde dat laat ik maar aan de mensen over.

Moge Mgr. Jan Bluysen rusten in vrede.

Nobele orde van de Papegay

Een middag en een weekend Antwerpen

Tjebbe Kersten

Op zaterdagmorgen werd er om 9.45uur verzameld bij Martien Berendsen. We gaan met 12 personen naar de plechtige investituur van de Nobele Orde van de Papegay. De Laurentianen waren gevraagd om een vendelhulde te geven na de investituur voor de nieuwe Grootmeester en Kanselier en de gedecoreerde.

Na het koffiedrinken bij Martien werden de spullen in de auto's gedaan en gingen we op weg naar Antwerpen. Na de koffiestop vlak over de grens werden we "raar" aangekeken door een stel vrouwen. Deze zelfde vrouwen kwamen we uiteindelijk weer tegen in de parkeergarage in Antwerpen en natuurlijk waren we niet te beroerd hen te helpen bij het parkeren in het parkeervak.

Aangekomen bij het Kolveniershof werden de nodige foto's gemaakt. En onder het genot van een plakje cake en koffie werden de eerste contacten gelegd. Tijdens de plechtige investituur zaten we op een goede plek. Dichtbij het open raam wat gelukkig de nodige verkoeling gaf.

Foto: Tjebbe Kersten

Toen volgde de investituur. Nadat Graaf Henry Legrelle de raad van bestuur verzocht ontslagen te worden uit de functie van grootmeester, was de kanselarij genoodzaakt te voorzien in zijn opvolging. Dr. Jur. Philippe Leroy consul-generaal der Nederlanden te Gent volgt Graaf Henry Legrelle op als grootmeester van de orde. Kaselier Bob Wuyts werd benoemd tot ere kanselier voor het vele werk wat hij voor de Orde heeft gedaan. Bob en Hilde Smits werden beide nog onderscheiden door de Belgische koning voor hun inzet voor de Orde.

Natuurlijk waren er weer velen nieuwe gedecoreerde, waaronder Rob van der Meer van de Schutterij van Amsterdam.

Na de Investituur werd er door de Laurentianen een vendelhulde gegeven op een alternatieve vendelmars gemaakt door de tamboer van de Nobele Orde. Daarna was het tijd om te genieten van de hapjes en de "bollekes".

Aan het einde van de receptie gingen een tweetal leden richting Huissen een tweetal gingen naar het huldediner en de overige acht gingen naar het hotel om zich gereed te maken voor het avondleven in Antwerpen.

Deze acht hebben zich uitstekend vermaakt in de kroegen in Antwerpen, na eerst heerlijk gegeten te hebben. De verhalen over de pianobar, de cocktailbar en de Irishpub zullen we nog wel vaker ophalen. De zondag werd benut aan een bezoek aan de vogeltjesmarkt en de Onze Lieve Vrouwenkathedraal in Antwerpen. Helaas was de Sint Carolus Borromeuskerk gesloten.

We hebben rustig een kopje koffie gedronken op de Grote Markt en geslenterd door de binnenstad van Antwerpen. Daarna was het tijd om weer naar Huissen en Brussel (Jan Giesen) te reizen. Met z'n allen in één auto werd toch wat lastig daarom zijn drie personen de uitdaging aangegaan om terug te reizen per trein.

Voor de derde keer was het weer een geslaagd weekend in Antwerpen.

Foto: Jan Giesen

Één van de door ons bezochte bezienswaardigheden.

De Onze-Lieve-Vrouwekathedraal

200 jaar koninkrijk Nederland

Tamboers bij Lezing 200 jaar Koninkrijk in Apeldoorn

Jan Wannet

Op vrijdag 8 november gaf de Stichting Koninklijk Apeldoorn een lezing over '200 jaar koninkrijk'. Dit vond plaats op Paleis Het Loo in Apeldoorn. Dit is een mooie en unieke locatie. De tamboers zijn er geweest om de gasten onder luid tromgeroffel te ontvangen.

De tamboers met het musicalkoor uit Apeldoorn openende de lezing, met een muziekstuk uit de musical Les Misérables. Dit was een indrukwekkend geheel.

Dit alles is ter voorbereiding van het Grand Defilé wat op zaterdag 14 juni 2014 zal plaatsvinden in Apeldoorn rondom Paleis het Loo.

Dan zal 200 jaar Koninkrijk Nederland worden uitgebeeld. Het defilé bestaat uit ongeveer 140 elementen met ongeveer 1300 deelnemers waaronder paarden, rijtuigen en voetgangers, Gele Rijders, Veld artillerie, enz.. Op het voorterrein van Het Loo en Oranjepark zullen diverse uitbeeldingen zijn. Daarnaast paviljoens met Oost-Indië en West Indië. Teveel om op te noemen.

De Gilden Sint Gangulphus en Sint Laurentius zullen dit defilé openen.

Koning tot zolang als het duurt

Er is niet elk jaar om de koningstitel gestreden

Jan Zweers

Bij de lezing van het laatste nummer van de Huissense Gildenkroniek viel mijn oog op een artikel over het feit, dat er dit jaar geen koning is geschoten door de leden van het St. Laurentiusgilde. Binnen het gilde is nu het Gezelschap Interim Koning opgericht. Dit gezelschap bestaat uit acht leden, die tijdens de verplichte optrekdagen en bij andere gelegenheden om beurten de koningsketen van het jonge gilde zullen dragen¹.

Dat één of beide gilden in een bepaald jaar afzien van het koningschieten is niet ongebruikelijk. Van het St. Gangulphusgilde is het oudste schuttersboek over de periode 1536-1753 bewaard is gebleven. Dankzij dit boek hebben we een overzicht van de koningen over de periode 1550 – 1753. Gedurende 203 jaar worden de namen van 36 koningen genoemd. Dit betekent, dat iedere koning gemiddeld haast zes jaar deze functie bekleedde.

Door het grotendeels ontbreken van het archief van het St. Gangulphusgilde over de tijd vanaf 1777 tot 1945 is de lijst van koningen over die tijd niet compleet. De namen van de koningen zijn afkomstig uit het incompleet bewaard gebleven gildeboek over deze periode en van de bewaard gebleven koningsschilden. Het is dus niet altijd duidelijk of er al dan niet is geschoten. Aan te nemen valt, dat ook bij het St. Gangulphusgilde vanaf 1777 tot 1940 niet alle jaren om de koningstitel gestreden is².

Schild van Hubert Huberts met de tekst: In '93 Scoot Ik koning Bleev 't Zeeven Jaar tot Mijn Belooning Huissen den 24 Junij 1800 Hubert Huberts Generaal.

Dat lang niet alle jaren werd geschoten blijkt uit het volgende. In 1793 schoot de Hubert Huberts koning. Hubert Huberts was geboren in 1735 in Huissen en was naast bierbrouwer ook kastelein. Het bier werd gebrouwen in de Gelderse Gevel en daar schuin tegenover; op de hoek van de Bruinstraat en de Langestraat stond zijn herberg. De Rode Leeuw. Daarnaast was Huberts ook nog armmeester en heemraad van de Huissense schouw. Zijn zoon Henricus werd in 1789 pastoor van Huissen. Dat hij en zijn familie tot één van de meer aanzienlijke katholieke families behoorden blijkt ook uit het feit, dat nog in 1832 de Bruinstraat Hubertsgas werd genoemd. Ook binnen de in 1777 heropgerichte gilden waren Hubert en andere leden van de familie actief. In 1777 was Hubert Huberts vaandeldrager geworden van het St. Gangulphusgilde, terwijl zijn broer Hendricus generaal werd van dit gilde. In 1777 werd Joanna Dora Huberts de eerste koningin van het St. Laurentiusgilde. Het jaar daarna, in 1778 schoot Hermanus Huberts koning van het Jongezellengilde. Joanna Dora en Hermanus waren kinderen van vaandeldrager Hubert Huberts. Het jaar daarna, in 1780, werd Anna Maria Huberts, de zus van Hermanus koningin van datzelfde gilde. In 1781 overleed generaal Hendricus Huberts waarna broer

¹ Geen koning bij St. Laurentiusgilde. In: Huissense Gildenkroniek jrg. 26 (2013), nr. 2 blz. 7.

² J.H.F. Zweers en J.A.M. Wannet, Lijst van koningen van het Sint Gangulphusgilde. In: F.J.M. Vermaas, H.A.J. Vermaas, J.A.M. Wannet en J.H.F. Zweers, Huissen gildenilver vanaf 1554. Huissen, 2002, blz. 34-37.

Hubertus deze functie ging bekleden. In 1782 werd Hubert Hubers koning van het St. Gangulphusgilde. In 1793 werd hij dat voor de tweede keer. Daarna trof het noodlot hem. Op 21 oktober 1794 werd hij sinneloos en ongelukkig. Dit kwam omdat in september 1794 Nijmegen door de Fransen werd bezet. Veel mensen ontvluchtten Nijmegen en trokken naar Huissen. Prompt brak daarop in het stadje typhus uit. Op 2 september 1800 werd hij dood gevonden in zijn eigen herberg doordat hij aan de waakzaamheid van zijn familie was ontkoome³. In juni 1793, dus in de tijd, dat er koning werd geschoten was er nog niets aan de hand met generaal Huberts en nam hij succesvol deel aan het koningschieten. Anderhalf jaar later werd hij geestesziek. Het valt niet aan te nemen, dat het nadien verantwoord was hem een geweer in handen te geven omdat zijn familie hem immers in de gaten moest houden. Er kan dus gevoeglijk worden gesteld, dat na 1793 tot in elk geval 1800 door de leden van het St. Gangulphusgilde niet werd geschoten, wat gezien de oorlogstoestand en de armoede in Huissen heel begrijpelijk is. Huberts bleef al die jaren gewoon koning. Pas in 1802 is weer de naam van een koning bekend.

Van het St. Laurentiusgilde zijn helaas geen archieven bekend over de periode vanaf de oprichting in 1661 tot 1777. Ook bij de heroprichting van de beide gilden in 1777 werd er aanvankelijk lang niet elk jaar geschoten. Pas vanaf 1821 vond het koningschieten door het St. Laurentiusgilde jaarlijks plaats. Tussen 1831 en 1834 werden nauwelijks activiteiten ontplooid als gevolg van de Belgische opstand en ook tussen 1846 en 1851 waren er nauwelijks activiteiten. Vanaf 1851 tot 1878 werd er elk jaar geschoten. In 1879 werd voor het eerst niet geschoten. Wilhelmus Kemperman werd in 1883 koning en pas in 1889 werd er opnieuw geschoten. Ook koning H. Remie, die in 1893 de eer had koning te worden bleef dat meerdere jaren. Pas in 1897 kwam er een nieuwe koning in de persoon van A.G. ten Westeneind. Vanaf dat jaar werd elk jaar geschoten met uitzondering natuurlijk van de jaren tijdens de Duitse bezetting⁴. Dit laatste geldt overigens natuurlijk ook voor het St. Gangulphusgilde. Het grootste deel van de geschiedenis van beide gilden was het mogelijk, dat het koningschap langer dan één jaar duurde. Dit is duidelijk voor wat betreft het St. Gangulphusgilde over de periode 1550-1753. Ook na de heroprichting van dit gilde in 1777 kwam het voor, dat koningen langer dan één jaar deze functie bekleedden. Voor het St. Laurentiusgilde geldt dit in elk geval voor de periode na 1777 hoewel valt aan te nemen, dat ook in de periode 1661-1750 koningschieten plaats gevonden zal hebben. Pas vanaf het einde van de 19e eeuw vond het koningschieten bij beide gilden elk jaar plaats.

Dat het jaarlijks koningschieten geen automatisme is, blijkt ook uit het feit, dat er ook nu nog door de gildenbroeders jaarlijks gestemd wordt over de vraag of er al dan niet geschoten zal worden. De zittende koning moet er dus altijd rekening mee houden, dat de leden besluiten niet te gaan schieten en dat zijn koningschap dus verlengd kan worden. Door te kiezen voor een systeem van roulerend koningschap binnen het St. Laurentiusgilde wordt dus afgeweken van wat in elk geval tot aan het

¹ J.H.F. Zweers, *De familie Huberts in Huissen*. In: *Med. H.K.H. jrg. 16* (1991), blz. 16-20.

P.G.M. Driessen, *Ook elke beker heeft een verhaal*. In: *Med. H.K.H. jrg. 27* (2002), blz. 80-82.

E.J.Th.A.M.A. Smit, *De oude Kleefse enclaves en hun overgang naar Gelderland 1795-1817*. (diss. Nijmegen, 1975), blz. 16.

² J.H.F. Zweers en J.A.M. Wannet, *Lijst van koningen van het Sint Laurentiusgilde*. In: F.J.M. Vermaas, H.A.J. Vermaas, J.A.M. Wannet en J.H.F. Zweers, *Huissen gildenilver vanaf 1554*. Huissen, 2002, blz. 123-126.
J.H.F. Zweers, *Het St. Laurentiusgilde van 1661 tot 1889*. In: J.H.F. Zweers, E. Smit en W.J. van Baal, *De Geschiedenis van de Huissense gilden*. Huissen, 1986, blz. 27-44

einde van de 19e eeuw gebruikelijk was namelijk dat een zittende koning langer dan één jaar deze functie vervult. Ook de koningen van 1939 bleven tot 1945 in functie, maar pas in dat laatste jaar konden de gilden weer optreden. Bovendien werkt dit systeem nodeloos verwarrend. Men weet nu immers niet meer of men tijdens een optreden van het St. Laurentiusgilde te maken heeft met de koning of slechts met een zilverdrager.

ADVERTENTIE

de Huessensche Poort

Uw opticien,
voor zorg in zien.

www.polman-optiek.nl

Langestraat 64 6851 AS HUISSEN Tel. 026 - 3251974

KAPSALON
HENDRIKSEN

Van Wijkstraat 21
Huissen

TEL: 3250580

Café de Zon, nu Ozzie, oudste café van Huissen.

Vierakkerstraat 17

Hans Hoen

Geslacht Vieracker.

Het geslacht (van) Vieracker of Vijracker vinden we in de 14e eeuw in Huissen, zoals blijkt uit een aantal schepenacten o.a. uit 1345, 1350, 1359 etc. Het was een aanzienlijk geslacht.

De Zon: oudste op oude grond.

Wanneer "DE ZON" precies werd gebouwd is (nog) niet te achterhalen. De naam bestond al in het "revolutiejaar" 1848. Het stond op een "historische" plaats binnen het stadje. Op de plek-hoek Vierakkerstraat-Langekerkstraat-bevond zich in vroeger eeuwen "Lisbeth Vierackers Erff": een muur omgeven hofstede met erf, toebehorend aan Elisabeth Vieracker, die zelf of wier geslacht de naam heeft gegeven aan de (dubbele) stadspoort en in de daarop uitmondende straat.

De eerst bekende kastelein van "de Zon"

Joannes Cremer werd geboren te Huissen op 30 juni 1801 als zoon van de landbouwer en wethouder Hermanus Cremer en van Christina Roelofs. Joannes Cremer (landbouwer) trouwde op 23 april 1829 met de toen 20-jarige Margarita Vermeule of Vermeulen (geboren te Huissen op 9 mei 1808), dochter van de welgestelde landbouwer en gemeenteraadslid Rudolphus Vermeulen en van Maria Holtus.

Het is niet met absolute zekerheid vast te stellen, maar vermoedelijk is Joannes Cremer, die in het bevolkingsregister 1839, wonend op A142, als herbergier wordt vermeld, reeds bij zijn huwelijk herbergier geworden.

In elk geval is hij met de uitoefening van dit edele ambacht begonnen tussen 1829 en 1834. Of hij toen de reeds bestaande herberg De Zon heeft overgenomen of zelf heeft geopend, is (nog) niet te achterhalen. In 1834 was Joannes Cremer in elk geval dus kastelein.

Huissenaren naar de Tiendaagse Veldtocht in België.

De bevestiging is gevonden in de bijlagen van de gemeenterekening van dat jaar. In 1834 keerden verschillende troepencontingenten huiswaarts, die hadden deelgenomen aan het neerslaan van de Belgische Opstand. (Tiendaagse Veldtocht 2-12 augustus 1831). De Huissense manschappen kwamen in november 1834 in hun vaderstadje terug en werden op enigszins feestelijke wijze ontvangen. Bij het gemeentebestuur was namelijk de wens ontstaan "de naar hun haarsteden terugkeerende schutters

Foto: Archief L.Tonk-H.Hoen

Foto: Archief L.Tonk-H.Hoen

Café de Zon-Ozzie hoek Vierakkerstraat-Langekerkstraat

met eenige onderscheiding te ontvangen, en op eenige ververschingen bij, of kort na hunne aankomst in de gemeente te onthalen”.

Die ontvangst had plaats "bij den kastelein J.Cremer" En deze diende daarop de volgende nota in:

"Rekening aan de Gemeente van Huissen wegens het teren der Schutters bij J.Cremer, debet:

Aan kamerhuur.....	f 5.--
2 pnd kaarsen 32 ½	0.65
2 pnd tabak 40	0.80
9 fles wijn 90	8.10
1 litr. Rijnwijn	1.--
1 kan oly	0.50
Pype	1.60
20 pnd. kant (kaas)	4.--
6 glaaze gebroke 12 ½	--.75
54 witte broodjes 10	5.40
Voor de muzikanten	6.--
2 Ton Bier	16.--

	f. 50.80

Tot de feestvierende manschappen behoorde ook de overgrootvader van moederszijde, Herman Roelofs (1801-1874). De medaille van de Tiendaagse-Veldtocht werd door één van mijn oud-tantes bewaart als een soort relikwie.

Uit: „DE ZON” (1848-1973)

Geschreven door: Henny W.J.Derksen

Uit het familie archief van: Herman en Gita Holland-Geene.

Meer info over de Tiendaagse Veldtocht: raadpleeg Wikipedia: Tiendaagse Veldtocht

Bewerking: H.Hoen-Huissen, augustus 2013

ADVERTENTIE

HUIDVERZORGINGSSALON

LBEL E

VERAKKERSTRAAT 6 - 6851 BE HUISSSEN - TEL. (026) 325 09 68

Sint Cosmas en Damianus

De heilige met geneeskundige kwaliteiten

Sjoerd Wannet

De verschillende aanwezige beschermheilige binnen het gildewezen zijn schier onuitputtelijk. De belangrijkste rond Huissen hebben we inmiddels al beschreven. We komen nu aan bij onze vrienden uit Niftrik, die Sint Damianus als heilige hebben. Binnen de Katholieke kerk wordt Sint Damianus echter niet in zijn eentje vereerd, altijd is zijn tweelingbroer Sint Cosmas er ook bij.

Sint Damianus en zijn tweelingbroer Sint Cosmas werden rond 240 na Christus geboren in het huidige Syrië binnen het toenmalige Romeinse rijk.

240 na Christus was geen fijne tijd om geboren te worden in het Romeinse rijk. Het was de tijd van de soldatenkeizers. Elk jaar was er wel ergens een opstand of een generaal die zichzelf uitroept tot Caesar en met zijn trouwe troepen Rome innam. Zo zijn er in een periode van 50 jaar (235 t/m 285 na Christus) 24 officiële keizers geweest en tegelijkertijd 43 medekeizers. Een onrustige tijd waarbij het hele keizerrijk op drift was.

Maar goed, terug naar Sint Cosmas en Damianus. De tweelingbroers werden geboren in 240 na Christus te Kyrros. Gordianus III was op dat moment al 2 jaar de keizer nadat hij de macht, via de Praetoriaanse garde, had gegrepen. Toen Sint Cosmas en Damianus vier jaar oud waren stierf keizer Gordianus III op zijn veldtocht naar Perzië. Vervolgens breekt er een onrustige tijd uit waar geen enkele keizer langer zit dan een jaar en vele generaals het tot Caesar schoppen.

In die tijd groeien Sint Cosmas en Damianus op. Hun jeugd is roerig en ze hebben daardoor weinig vertrouwen in de staat. Tegelijkertijd biedt de Katholieke kerk, die dan net opkomt, wel een hechte gemeenschap. Sint Cosmas en Damianus worden dan ook vrij snel overtuigd Christelijk.

Op hun 10de gaan ze in de leer bij een klooster in de beurt van Kyrros, daar blijkt dat ze aanzienlijke geneeskundige talenten hebben. Op hun 16de verlaten ze dan ook het klooster als volleerd geneesheer.

Overtuigd Christen en weinig vertrouwen hebbend in de Romeinse staat gaan Sint Cosmas en Damianus de mensen helpen en genezen. Uiteraard geheel kosteloos. Hier gingen Sint Cosmas en Damianus jaren mee door, iedereen die bij hun aanklopte kon genezen worden. Hun naam en faam groeide en al die tijd weigerde ze iets aan te nemen voor hun diensten. Al snel waren ze de populairste geneesheren ten oosten van Rome. Door hun barmhartigheid overtuigde ze ook veel mensen om zich aan te sluiten bij dit nieuwe geloof, het Christendom.

Dat ging goed zolang de soldatenkeizers met elkaar vochten en de Romeinse staat zwak was. Dat veranderde toen Sint Cosmas en Damianus 44 jaar oud waren. Toen kwam, na een lange strijd, keizer Diocletianus aan de macht, iedereen dacht dat ook hij geen lang leven als keizer tegemoet zou zien. Niets bleek minder waar. Diocletianus regeerde uiteindelijk 21 jaar, van 284 tot 305, en trad vrijwillig af. Diocletianus voerde ook een hoop hervormingen door waar de Romeinse staat stabiel werd en weer een herstelperiode doormaakte maar daarnaast was Diocletianus ook een fervente Christenhater en werd het Christendom weer een verboden godsdienst.

Sint Cosmas en Damianus trokken zich daar niets van en gingen rustig verder met hun praktijk en het verspreiden van het Christendom. Dit ging door tot 305 na Christus. Toen werden ze door de gouverneur van Kyrros opgepakt en onthoofd, enkel en alleen omdat ze Christen waren en dat niet mocht van keizer Diocletianus.

Sint Cosmas en Damianus hebben vele wonderlijke ziektes genezen. Zo hebben ze een boer genezen die al slapend een slang had ingeslikt en redde een vrouw van de duivel. Het meest bijzondere verhaal is toch wel het verhaal van de koster van de Sint Cosmas en Damianus kerk te Koblenz. Deze koster had kanker in zijn been en was ongeneeslijk ziek verklaard. In de nacht kreeg hij echter een droom waarbij de beide broers zijn been amputeerde en hem een nieuw been, van een Moor, gaven. In de ochtend werd de koster wakker met, jawel, een zwart been.

Tegenwoordig is Sint Damianus de beschermheilige van de schutterij te Niftrik en worden beide broers vereerd om hun geneeskundige kwaliteiten.

Laurentiusdag

De dag van het jonge gilde

Foto's: Tjebbe Kersten

Vendelulde op de markt

Kerkwijding

700 jaar kerk

Foto's: Tjebbe Kersten

Koning wordt zilver omgedaan

*Vendelhulde kerkelijke
overheid*

De vorm van het schild (26)

Meeste schilden terug te brengen naar standaard vormen

Hugo Vermaas

De meest bestaande schildvormen komen voort uit de pen van de heraldische tekenaar (een tekenaar die bekend is met wapenschilden). Het schild is altijd aan mode onderhevig geweest. De oudste schilden uit de 12e en de eerste helft van de 13e eeuw zijn driehoekig van vorm. Daarna worden de driehoeken bijna gelijkzijdig en vanaf de 14e eeuw komen bovendien de halfronde schilden voor. Vanaf de 15e eeuw verschijnen de overige schildvormen en daarmee ook de decoratieve schilden. Traditionele vormen verdwijnen door het aanbrengen van insnijdingen en uitstulpingen.

Binnen ons gilden bestaan er geen vaste regels voor de vorm van de koningsschild.

Ons oudste schild, het koningsschild van Claes Smalevelt uit 1554 (16e eeuw) heeft de vorm van een renaissance schild (D). Ook de andere schilden van het St. Gangulphusgilde tot 1800 kunnen wij in deze grondvorm onderbrengen.

Het grootste gedeelte van de Koningschilden tot 1930 kunnen we onderbrengen in de verschillende grondvormen (A t/m E). Daarna zien wij een vernieuwing in de vormgeving. De grondvormen worden willekeurig door elkaar gebruikt en de schilden zijn niet, of gedeeltelijk in een grondvorm in te delen.

Opvallende schildvormen binnen het St. Gangulphusgilde

Het schilderspalet uit 1919 en het 'vrede' schild (een schild in de vorm van een duif die een schild vast houdt en een lint met het woord Vrede) uit 1938. Beide koningsschilden zijn van M. J. Hendriks. Een schild in de vorm van een varkenskop en het schild uit 1997, een vierkante plaat met een gestileerde koeienkop uit 1999. ook deze twee koningschilden zijn van de zelfde koning Jan Könning.

Opvallende schildvormen binnen het St. Laurentiusgilde

De hartvormige koningsschilden uit 1950 van koning G..Th. Reijmers. Het koningsschild van Gerard Brons uit 1964 in de vorm van de letter B. De koningsschilden van Ignace Hoen, uit 1993 in de vorm van een tamboerstrommel en uit 2002 in de vorm van twee gekruiste vendelvlaggen. Het koningsschild in de vorm van de letter I van Ivan Matthijssen uit 1997. En de koningsschilden van Tjebbe Kersten uit 1995 in de vorm van een schietschijf met opgelegde kruisboogpijl en schild uit 1998 in de vorm van een kasboek.

A: Vroeg gotisch, 13e en 14e eeuw

B: Laat gotisch, begin 15e eeuw

C/D: Renaissance, 15e en 16e eeuw

E: Empire, 18e en 19e eeuw

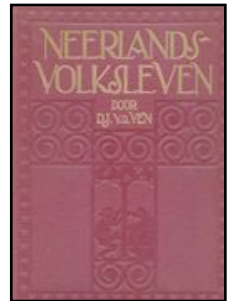
Bibliografie Gilden Huissen (3)

“Neerlands Volksleven”

Jan Wannet

Regelmatig kom je boeken of oude tijdschriften tegen waar verhalen of gebeurtenissen van en over de Huissense gilden in staan. Deze keer het boek “Neerlands Volksleven” uit 1920 door D. van der Ven.

D. van der Ven heeft veel boeken uitgegeven over folkloristische gebruiken. Ook heeft het veel van deze gebruiken vastgelegd op film. Van zijn hand is ook de oudste film uit 1929 over de Huissense gilden. Dat hij veel belangstelling had voor de gilden blijkt wel dat hij uitvoerig schreef over het beleg en ontzet.

In 1919 was het “vaderlands historisch volksfeest” op de Waterberg in Arnhem, beter bekend als het openluchtmuseum. De vereniging “Het Nederlandsch Openlucht Museum” met als beschermheer Z.K.H. prins Hendrik der Nederlanden, wilde elk vijf jaar een groots volksfeest opzetten. Van dit volksfeest uit 1919 is er een dik boek gemaakt, met veel foto’s over de Nederlandse volkscultuur. Er is aandacht aan de Huissense gilden besteed, voornamelijk het beleg en ontzet. De slag om Huissen uit 1502 werd op de Waterberg nagespeeld, onder toezicht van honderden bezoekers.

Ook de vendeliers waren goed vertegenwoordigd. Huissen werd omschreven als de bakermat van het groepsvendelen. Er is uitgebreid geschreven over het vendelen. De vendeliers hadden voor deze gelegenheid voor het eerst uniformen. Dit staat ook uitgebreid vermeld in de oude notulenboeken (gildenkroniek jaargang 20 nummer 01, de Arnhemse volksfeesten).

Het boek is goed geïllustreerd met foto’s.

Hieronder enkele citaten uit het boek betreffende de gilden:

“Het was voor de Huissenaren reden te over om met muziek voorop in den langen bonten stoet de aandacht van het publiek te trekken voor hun roemruchtigs gilden van Sint Gangulphus en Sint Laurentius. In de vendelwedstrijden en het schieten met de buks hadden zij kranig uitgeblonken.”

“En al kennen de schutters van Gijsbrecht van Amstel ook niet de kleurigheid van de Limburgse uniformen, de mannen der Sint Gangulphusschutterij te Huissen trekken voortaan uit in een tenue dat in zwierig pracht zeker gezien mag worden naast de grandiose costumes van de broederschappen ten zuiden van de grote rivieren Als grote praalhanzen hebben Huissens vendeliers geparaadeerd”.

Hieruit blijkt dat de gilden een grote indruk maakten. Verderop wordt er nog aandacht besteed aan het beleg en ontzet.

“Onder het daveren van de kattekoppen en het krijgsgeschreeuw der op elkaar invliegende Sint Laurentius en Sint Gangulphus broeders op de feestweide van den waterberg werd het beleg gedemonstreerd. Door dit schutterstoernooi brachten zij in herinnering dat op zondag 26 juni 1502 de

Huissenaren op de Geldersen een grote overwinning behaald hebben, 300 aanhangers der hertog van Gelre werden gevangen genomen.

Net zolang hebben de Huissenaren het uitvoerend comité gepaaid, dat men er in toestemde dit "Huissense Beleg" op te voeren temidden van andere in gang zijnde vertooningen. Kinderlijk blij waren al die groote kerels dat ze zoo boven andere schutterijen zouden uitschieten. In hun zucht om de Brabantse gilden te overtroeven schaften zij geheel nieuwe tenues aan. Zij opende daarmee een nieuwe glorieperiode want volgens de oude reglementen hadden de Sint Gangulphus en Sint Laurentiusgilde geen bijzonder costuum. Met of zonder de zijden sjerpen en zilveren eretekenen was de zondagse burgerdracht voorschrift`.

Er staat nog veel meer opgeschreven over de Huissense gilden. Tijdens de laatste wereldoorlog zijn veel gildenbezittingen verloren gegaan. Een groot gedeelte is gelukkig bewaard gebleven. Door middel van deze boeken kunnen we toch weer iets meer te weten komen over de geschiedenis van de gilden.

Beleg en ontzet op de waterberg

Ad. 253. Nationale schietwedstrijden met de kruit op de wijf Jozef Gelderische en Luchtinger platelandsschutters in den woeijen van 4 September 1917 op de grante luccende van het Nederlandse Openluchtmuseum.

De dag dat er niet geschoten werd op de blauwe klos.

Het Gezelschap Interim Koning St. Laurentiusgilde

Ivan Matthijssen

Dit historische moment deed zich voor op zondag 23 juni 2013. Tussen 11:00 uur en 11:30 is de brievenbus voor de opgave van de koningskandidaten voor het gilden in Huissen gereed voor het ontvangen van alle aanmeldingen. Om 12:00 uur wordt de koning door de secretaris boven ontboden, de brievenbus bevat géén aanmeldingen vanuit het St. Laurentiusgilde.

Ja en dan?

Het zogenaamde “noodscenario” treedt in werking, een document ondertekend door koning, keizer en raadsheren, waarin opgenomen hoe te handelen in deze ontstane situatie. De koning roept zijn keizer en raadsheren bijeen voor het noodscenario overleg. Zoals het document aan geeft, heeft een ieder aanwezig op deze bijeenkomst nog kans om zich op te geven als koningskandidaat van het St. Laurentiusgilde. De huidige koning gaat een ieder af; Tjebbe, Frank, Matthijs, Nico, Jan, en Jeff geven allen aan géén koning te schieten, ook de huidige koning Ivan ziet er vanaf.

Hierna komt er reeds een klein besef bij een ieder dat we geschiedenis gaan schrijven.

Het document “noodscenario” wordt door de aanwezigen ondertekend. Het St. Laurentiusgilde is voor het eerst in 50 jaar koningsloos. Later op die dag zal de huidige koning de titel keizer gaan dragen, de dan huidige keizer zal de titel ex-keizer gaan dragen, waarbij de raadsheren hun functie blijven behouden. Samen gaan zij het (GIK) Gezelschap Interim Koning St. Laurentiusgilde vormen.

Broederschap

Het GIK stelt de leden van het St. Laurentius- en St. Gangulphusgilde bij de maaltijd op de hoogte van het ingaan en tot uitvoering brengen van het noodscenario. Je ziet de broeders bedenkelijk kijken, maar ook tegelijk aan geven begrip te hebben voor de situatie. De broederschap komt wederom ten volle naar boven, binnen onze gilden.

Aftreden

We trekken op naar het schietterrein met onze koning, koningin en keizer. Na het schieten van een aantal vogels voor de prijzen, is het moment daar om onttroont te worden. Nog een laatste vendel hulde aan de koning en koningin, met een bijna vertrouwd kanonschot. Hierna nemen de beide generaals het zilver af van de koning, en wordt door de beschermheer van de gilde de koningin onttroont. Na een periode van 50 jaar is het St. Laurentiusgilde koningsloos, of toch niet!

GIK

Op de 1e zondag na het koningschieten komt het GIK voor de 1e maal bijeen, dit zoals het “noodscenario” aangeeft. De taken en invulling van het interim koningschap worden verdeeld onder de acht leden. Een ieder draagt bij tot het invulling geven van zijn deel van het koningschap.

De acht gaan met een zeer goed gevoel in broederschap uiteen, en stellen middels een brief het DB en de leden van de gilden op de hoogte hoe zij dit koningschap tot uitvoering zullen brengen.

Koningspaar St. Gangulphusgilde.

Het is Harry Berendsen die op de zondag 23 juni, Koning van het St. Gangulphusgilde schoot, samen met Annette vormen zij het Koningspaar van het St. Gangulphusgilde.

Het GIK heeft op zaterdag 20 juli 2013 een gezellig samenzijn met het Koningspaar van het St. Gangulphusgilde gehad. Hierbij is het koningspaar volledig op de hoogte gesteld over de gezamenlijke invulling van het koningschap. Hierbij wordt het vertrouwen in elkaar uit gesproken en wordt elkander een mooi koningsjaar gewenst.

JVG (Jongerenvergadering)

De acht leden van het gezelschap interim koning houden uiteraard ook de traditionele jongerenvergaderingen, deze zullen telkens door 1 van de 8 worden voorgezeten.

Voor deze JVG is een bijeenkomst van het GIK om de lopende zaken te bespreken.

Kroniek

Door het GIK wordt een kroniek bijgehouden over hun ervaringen als GIK bij optredens en optrekdagen, zodat dit stukje geschiedenis opgetekend word in een boek.

Oud-papier ophalen

Verregent in een oranje hesje

Bert Bouwmeister

Het is dinsdag 10 september, oud papier ophalen. Ik ga dit samen doen, zoals op papier staat, met Hans Arends en Jeff Lentjes. Het is 18.00 uur en sta ik in twijfel wat ik zal aantrekken, de gewone jas of de jas van het regenpak, het regent een beetje. Ik besluit toch maar de jas van het regenpak aan te trekken, je kunt nooit weten.

Tegen 18.10 uur ben ik bij het beginpunt van het oud papier ophalen. Ik zie daar echter staan Frank Berendsen, hij neemt de plaats in van Jeff. Wat een geluksvogel die Jeff, zal later blijken. Inmiddels is het 18.15 uur geweest en missen we Hans Arends en missen we de oranje hesjes. Geen probleem, zonder sollicitatie worden we aangenomen bij SITA en krijgen we een oranje hesje aangeboden. We beginnen maar vast en het regent nog steeds, niet hard maar toch. 10 Minuten later komt Hans aanrennen met de oranje hesjes. Op een “subtiele” manier wordt hem kenbaar gemaakt dat hij te laat is.

Het regent nog steeds, inmiddels al een beetje harder maar echte Gildenbroeders kunnen tegen een stootje dus wordt er niet gezeurd en gaan we, evenals de regen, gestaag door. Tegen 19.00 uur kunnen we even droog worden voor een kopje koffie bij onze ernstig zieke Gildenbroeder Theo Bouwmeister.

Het regent nog steeds, inmiddels weer een stukje harder. 2 ½ Maand is het bloedheet geweest, de mussen vielen bij bossen van het dak, vanwege de warmte en nu moeten wij lopen voor oud papier en je regent..... Inmiddels begint het ook langzaam donker te worden en houdt het echt op met zachtjes regenen. Er is inmiddels geen droge vezel meer aan mijn lijf te vinden en hoor ik links en rechts van mij gebrom wanneer er door de regen, voor de zoveelste keer, een doos uit elkaar valt en al het papier midden op straat terecht komt in plaats van in de vuilniswagen. Echter niets houdt ons nu nog tegen we zijn zo nat als we nog nooit zijn geweest, natter kan niet meer. We beginnen er zelfs schik in te krijgen en kunnen er om lachen wanneer er plotseling een mevrouw komt aangerend met oud papier in een droge doos.

En het regent nog steeds keikard, we lopen nu al bijna 3 uur in de stromende regen en we zijn er nog niet. Waarom zijn die wijken ook zo groot. We lopen gewoon te soppen in de schoenen en beginnen onze broek en jaszakken op een lopend aquarium te lijken. Echter we krijgen een opbeurende opmerking wanneer er in een voorbijrijdende auto het raampje open wordt gedraaid en bewondering en respect wordt uitgesproken voor ons als papierophalers.

Hè, hè het is 21.45 uur, we zijn klaar. We hebben wel eens regen meegemaakt, echter zo nog nooit en we verlangen dan ook naar een heerlijke warme douche en een kop lekkere warme chocolademelk.

Denkt u dit zou ik ook wel eens mee willen maken, wat let u, doe even een telefoontje of e-mail naar de secretaris en hij zal u graag noteren als enthousiast oud papier ophaler.

12 thema's over Huissen

In deze editie, die ook weer in kleur is uitgevoerd, is een deel van de oorkonde te zien waaruit blijkt dat Huissen volgend jaar 700 jaar stad is, een mooie luchtfoto van de binnenstad van Huissen ruim 25 jaar geleden maar ook schitterende foto's van de monstrans van de Paotersprocessie. Ook zijn de Huissense evenementen en Gilden bijeenkomsten vermeld en er is nog voldoende ruimte vrijgehouden voor eigen notities.

De kalender is te koop bij

- Drukkerij Kuipers
- Slijterij Degen
- Primera in winkelcentrum De Brink.

De verkoopprijs bedraagt € 5.00

IDEAAL VOOR DE FEESTDAGEN!

HUESSENSE KALENDER 2014

De Huissense Kalender is een uitgave van de Gilden van St. Gangulphus en St. Laurentius binnen de Stad Huissen.

De afbeeldingen in deze kalender zijn uitsluitend van:
dr. van Hest, dr. Jansen, dr. Jansen, dr. Jansen, dr. Jansen,
dierbare vrienden en donateurs van Huissen.

Een uitgave van
De Gilden van
St. Gangulphus en St. Laurentius
binnen de Stad Huissen

VOOR MAAR

€5,-

GILDENHUISSEN.NL

**DE VOLGENDE GILDENKRONIEK VERSCHIJNT OMSTREEKS MEI 2014
MET AANDACHT VOOR:**

- *HET NIEUWE JAAR*
- *NIEUWJAARSRECEPTIE*
- *PAASVUUR*
- *BELOKEN PASEN*

HEEFT U TIPS, OP/AANMERKINGEN, VERHALEN OF FOTO'S?
KRONIEK@GILDENHUISSEN.NL

Het St. Gangulphusgilde is ontstaan uit een fusie (in 1536) van het St. Antoniusgilde en het St. Jorisgilde (daterend uit 1411)

"In den jaere ons Heeren duyzent vijfhondert ses und darich heeft die Eerndfeste und Vromen Joncker Elbert van, Pallandt Erfmarschalk, onseren drost en amptman in stadt und van wegen ons gnedighen lieven Heeren, mit toedoen Richter Burgemeijster Schepenen en Ruidt en die gemene Burgeren en Bangers kinderen van Huessen, van die twee schutterije ende broederschappen nementlich sancti Anthonius ende Georgius, om meerder hefte, vrendschap en eendracht to halen, een schutterij ende broederschap gemackt gheheten Sanctus Gangulphus Schutterije und Broederschap."

Aldus het relaas uit het fusie verdrag

Het St. Laurentiusgilde werd in 1661 opgericht als "jongesellen schatten compagnie" met consent van de landsheer, keurvorst Friedrich Wilhelm von Brandenburg, wegens verleende krigsdiensten. In het oude Gildenboek staat vermeld:

"De broederschap der jong gesellen is opgericht in het jaar 1661 onder de regering van de Doorluchtighen Keurvorst von Brandenburg Hertog Cleef Gievenzer Gevlastetus"

Sinds 1986 zijn beide Gilden koninklijk onderscheiden

© Gilden Huessen, 2003
Alle rechten voorbehouden

De Huissense Gilden

wenst u

Zalige Kerstdagen en een Gelukkig Nieuwjaar